

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДУ «ІНСТИТУТ ЕПІДЕМІОЛОГІЇ ТА ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ
ІМ. Л.В. ГРОМАШЕВСЬКОГО НАМН УКРАЇНИ»
ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ІНФЕКЦІОНІСТІВ
УКРАЇНСЬКА ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ТА
КЛІНІЧНОЇ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ»
КАФЕДРА ЕПІДЕМІОЛОГІЇ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ МІКРОБІОЛОГІВ,
ЕПІДЕМІОЛОГІВ ТА ПАРАЗИТОЛОГІВ ІМЕНІ Д.К. ЗАБОЛОТНОГО»
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБИ У М. КИЄВІ

Інфекційні хвороби сучасності: етіологія, епідеміологія, діагностика, лікування, профілактика, біобезпека

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю,
присвяченої щорічним «Читанням» пам'яті
академіка Л.В. Громашевського

(Київ, 15 жовтня 2024 р.)

За редакцією чл.-кор. НАМН України В.І. Задорожної,
д. мед. н. Т.А. Сергєєвої

Київ – 2024

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
NATIONAL ACADEMY OF MEDICAL SCIENCES OF UKRAINE
SI "L.V. HROMASHEVSKY INSTITUTE OF EPIDEMIOLOGY AND INFECTIOUS DISEASES
NAMN OF UKRAINE"
UKRAINIAN ASSOCIATION OF INFECTIONISTS
NATIONAL SCIENTIFIC CENTER "INSTITUTE OF EXPERIMENTAL AND CLINICAL
VETERINARY MEDICINE"
DEPARTMENT OF EPIDEMIOLOGY OF DANILA GALITSKY NATIONAL MEDICAL
UNIVERSITY
PUBLIC ORGANIZATION " UKRAINIAN ASSOCIATION OF MICROBIOLOGISTS,
EPIDEMIOLOGISTS AND PARASITOLOGISTS NAMED AFTER D.K. ZABOLOTNOGO"
UKRAINIAN MILITARY MEDICAL ACADEMY
MAIN DEPARTMENT OF STATE PRODUCTION AND CONSUMER SERVICES IN KYIV

CONTEMPORARY INFECTIOUS DISEASES: ETIOLOGY, EPIDEMIOLOGY, DIAGNOSIS, TREATMENT, PREVENTION, BIOSAFETY

Materials of the Scientific and Practical Conference with international
participation,
devoted to the annual "Reading" in memory
Academician L.V. Gromashevsky

(Kyiv, October 15, 2024)

Edited by V.I. Zadorozna and T.A. Serheieva

Kyiv – 2024

УДК 616.9(082)

Інфекційні хвороби сучасності: етіологія, епідеміологія, діагностика, лікування, профілактика, біобезпека : Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої щорічним «Читанням» пам'яті

академіка Л.В. Громашевського (Київ, 15 жовтня 2024 р.). – К., 2024 – 174 с.

ISBN 978-617-95423-2-9

У збірці надано матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю, в яких традиційно висвітлені актуальні теоретичні та практичні питання сучасної інфектології. Розглянуто широке коло питань щодо інфекційних хвороб із різним механізмом та шляхами передачі збудників із позицій епідеміологічного нагляду та протиепідемічної роботи; сучасного стану та новітніх підходів до діагностики, індикації та ідентифікації збудників інфекцій, зокрема і з позиції концепції «Єдиного здоров'я»; сучасних досягнень, проблем та перспектив терапії інфекційних та паразитарних хвороб; антибіотикорезистентності й шляхів її подолання; актуальних питань вакцинопрофілактики інфекційних хвороб; клініко-епідеміологічних аспектів інфекцій, пов'язаних із наданням медичної допомоги; проблем біобезпеки та біозахисту у світі та в Україні, у тому числі в умовах військового стану.

Матеріали подані мовою оригіналу.

Редакційна колегія не обов'язково повністю поділяє думку авторів.

За вірогідність викладених фактів, цифрового матеріалу, прізвищ, імен, дат та інших фактів несуть відповідальність автори.

УДК 616.9(082)

ДУ «Інститут епідеміології та інфекційних хвороб
ім. Л.В. Громашевського НАМН України», 2024

ISBN 978-617-95423-2-9

<i>Хархун Т.О., Чумак С.П., Гунченко Н.В., Колесник Т.Я.</i> ПРО ПІДТВЕРДЖЕНИЙ ВИПАДОК ЕХІНОКОКОЗУ В М. КИЄВІ	<i>Kharkhun T.O., Chumak S.P., Hunchenko N.V., Kolesnyk T.Ya.</i> ABOUT THE CONFIRMED CASE OF ECHINOCOCOSIS IN KYIV	159
<i>Чабан Т.В., Бочаров В.М., Верба Н.В.</i> РОЗВИТОК ГЕМОРАГІЧНИХ УСКЛАДНЕНЬ У ХВОРИХ З ВАЖКИМ ПЕРЕБІГОМ COVID-19	<i>Chaban T.V., Bocharov V.M., Verba N.V.</i> DEVELOPMENT OF HEMORRHAGIC COMPLICATIONS IN THE PATIENTS WITH SEVERE COURSE OF COVID-19	161
<i>Чабан Т.В., Верба Н.В., Бочаров В.М.</i> ПАТОГЕНЕТИЧНА ОБҐРУНТОВАНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ НА ХРОНІЧНИЙ ГЕПАТИТ С	<i>Chaban T.V., Bocharov V.M., Verba N.V.</i> PATHOGENETIC BASE FOR TREATMENT OF THE PATIENTS WITH CHRONIC HEPATITIS C	163
<i>Чабан Т.В., Лаврюкова С.Я., Пастерначенко Н.С., Бошкова Л.К.</i> ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ МАНДРІВНИКІВ. АНКІЛОСТОМІДОЗ	<i>Chaban T.V., Lavrukova S.Y., Pasternachenko N.S., Boshkova L.K.</i> INFECTIOUS DISEASES OF TRAVELERS. ANCYLOSTOMIASIS	164
<i>Чумак О.Ю., Волоха А.П.</i> ОСОБЛИВОСТІ ІНФЕКЦІЙНОЇ ЗАХВОРЮВАНОСТІ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ З МАРКЕРАМИ НЕДИФЕРЕНЦІЙОВАНОЇ ДИСПЛАЗІЇ СПОЛУЧНОЇ ТКАНИНИ	<i>Chumak O.Yu., Volokha A. P.</i> FEATURES OF INFECTIOUS DISEASE IN CHILDREN OF EARLY CHILDHOOD WITH MARKERS OF UNDIFFERENTIATED CONNECTIVE TISSUE DYSPLASIA	165
<i>Шагінян В.Р., Фільчаков І.В.</i> COVID-19 ТА ЙОГО ДОВГОСТРОКОВІ НАСЛІДКИ У ЛЖВ	<i>Shahinian V.R., Filchakov I.V.</i> COVID-19 AND ITS LONG-TERM CONSEQUENCES IN PLHIV	168

Т.В. Чабан, В.М. Бочаров, Н.В. Верба
(slavun.dessa@gmail.com)

РОЗВИТОК ГЕМОРАГІЧНИХ УСКЛАДНЕНЬ У ХВОРИХ З ВАЖКИМ ПЕРЕБІГОМ COVID-19

Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна

COVID-19 є новим інфекційним захворюванням, яке набуло характеру пандемії. Клінічна картина захворювання вкрай варіабельна і може як мати характер гострої респіраторної вірусної інфекції (ГРВІ) або безсимптомного носійства, так і виявлятися у вигляді двосторонньої вірусної пневмонії з подальшим розвитком різних грізних ускладнень, таких як гострий респіраторний дистресс-синдром дорослих, гостра дихальна недостатність.

Мета дослідження. Вивчити розвиток геморагічних ускладнень у хворих на двосторонню вірусну пневмонію, асоційовану з важким перебігом COVID-19.

Матеріали і методи. Дослідження проводилось на базі КНП «Міська клінічна інфекційна лікарня» ОМР. У дослідження було включено 82 хворих (34 чоловіка та 48 жінок) віком ($64,0 \pm 14,5$) років з COVID-19 та двосторонньою вірусною пневмонією, дихальною недостатністю.

Результати. Різні варіанти кровотеч спостерігались у 45 випадках, всі вони зустрічалися у пацієнтів з важким перебігом COVID-19, ускладнених двобічною пневмонією з розвитком дихальної недостатності.

Діагностика геморагічних ускладнень проводилася диференційовано, залежно від конкретного клінічного випадка. Підозра на кровотечу виникала при зниженні рівня гемоглобіну більш ніж на 10 г/л, нестабільній гемодинаміці, наявності геморагічного висипу. Для виключення утворення спонтанної гематоми проводилося насамперед ультразвукове дослідження (УЗД) компрометованої області, а далі комп'ютерна томографія з внутрішньовенним болюсним контрастуванням. Носові кровотечі, макрогематурія встановлювалися клінічно. Різні варіанти кровотеч у досліджуваних відзначені у 45 випадках, у хворих з тяжким перебігом COVID-19. Найчастіше зустрічаються варіанти геморагій та гематом м'яких тканин різних локалізацій (22 випадки), шлунковокишкові кровотечі (10 випадків) як з верхніх, так і з нижніх відділів ШКТ, у тому числі кровотечі з дивертикулів на фоні загострення дивертикулярної хвороби. У чотирьох хворих було виявлено одне і більше джерел кровотечі, однією з яких найчастіше була гематома м'яких тканин.

Необхідно відзначити, що переважну більшість хворих зі спонтанними гематомами м'яких тканин отримували з різних причин повнодозову терапію низькомолекулярними гепаринами (15 хворих з 22), в основному це були

жінки (18 хворих з 22). Частота виявлених геморагічних кровотеч хворих з тяжким перебігом дещо перевищувала частоту тромботичних ускладнень (6,95% проти 5,35%). За супутньою патологією між хворими з кровотечами і без спостерігалися значні відмінності: геморагіями частіше страждали за наявності цукрового діабету (ЦД), гіпертонічної хвороби (ГХ), ішемічної хвороби серця (ІХС) в тій чи іншій її формі. Не було виявлено взаємозв'язку між частотою розвитку геморагічних ускладнень та застосуванням як профілактичних, так і лікувальних доз низькомолекулярних гепаринів.

В рамках вивчення факторів ризику розвитку геморагічних ускладнень у хворих з тяжкими формами COVID-19 було виявлено низку закономірностей. По-перше, будь-які види геморагічних ускладнень (спонтанні гематоми, ШКК та ін.) виникали частіше, наприкінці 2-го – на початку 3-го тижня захворювання (середній день настання ускладнення $(17,9 \pm 4,2)$), що трохи пізніше порівняно з термінами розвитку тромботичних ускладнень у таких хворих (кінець 1-го – початок 2-го тижня). Дана знахідка може свідчити про певну етапність перебігу COVID-19-асоційованої коагулопатії на кошт стадійності у ДВЗ-синдромі, у свою чергу, диктувати необхідність зменшення дози антикоагулянтної терапії на пізніх термінах захворювання, більш уважному моніторингу скринінгових коагулогічних тестів, при застосуванні лікувальних та профілактичних доз антикоагулянтної терапії. По-друге, особливостями розвитку геморагій, а саме спонтанних гематом м'яких тканин, з'явилася їх велика частота розвитку у хворих на COVID-19 жіночої статі, які мають в анамнезі ЦД, ГХ та ІХС. Можна зробити припущення, що ендотеліальна дисфункція, що вже мала місце, в рамках описаних вище захворювань на тлі інфікування вірусом SARS-CoV-2 і розвитку двосторонньої вірусної пневмонії, ускладненої COVID-19-асоційованою коагулопатією.

Хворі з COVID-19 і супутніми геморагічними ускладненнями набагато частіше отримували антицитокінову терапію, виявлялися в реанімації і гинули, що є закономірним внаслідок принципу взаємного посилення геморагічного ускладнення і перебігу коронавірусної інфекції.

Висновки

1. Провідними факторами ризику виникнення геморагічних ускладнень у вивченій групі хворих стали літній вік, ожиріння, жіноча стать, коморбідні стани, що протікають з розвитком ендотеліальної дисфункції (ЦД, ГХ, ІХС), а також застосування антиагрегантної та антицитокінової терапії.

2. Розвиток геморагічних ускладнень у хворих з важким перебігом COVID-19 не асоційовано з ескалацією дози антикоагулянтної терапії до лікувальної.

3. У пацієнтів з тяжким перебігом COVID-19 у пізні терміни захворювання необхідно розглядати питання про зміну режиму антикоагулянтної терапії на користь зменшення добових доз.